

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Monendi officium vt erga alios adhibuerit, ac in se tulerit. cap. 20.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

men heredis, successorisve habitas ratione, singulari castimonie studio, tali matrimonij, vsu abstinuerunt: quanto magis, qui cœlibem vitam professi, sine singulari quadam venia sese ad connubium referre non poterant, quæ dixerat, exemplis allatis confirmavit. postremo in re tanta, tamque difficili, nihil se aliud probare posse dixit, quam, vt quibus de causis ea facultas postulanda videretur, ex causa summo Pontifici candidè, nulloque studio referrentur. quod is pro summa auctoritate, diuinoque afflatu iudicasset, æquo animo, voluntateque acciperetur. De re grante ad Pontificem scripsit, quid sibi maxime probaretur indicavit. euentus qualis fuerit, ignorat nemo. Cum autem aliquid sibi petendum, aut persuadendum Carolus statuisset, id faciebat vi quadam singulari, non is quidem contenta voce, vel corporis motu, neque dicendi facultate, quæ modica erat, sed optimis argumentis, ijsque ita explicatis, vt ratione tantum, veritateque, non studio, vel desiderio suo, nedum perturbatione duci satis intelligeretur. neque vero ad responsiones hasitabat, aut respondentis asperitate, vel importunitate commouebatur: sed tum acute, tum sedate semper replicabat: vt plurimi prædicarent, inuictum ab illo abire posse neminem, quem vincere is statuisset persuadendo, sicuti contra, a nemine illum vinci, fictive posse, cum ita rectum esse, animo statuisset.

Monendi officium vt erga alios adhibuerit, ac in se tulerit.

CAP. I X.

Monendi officium, quod amicis, christianique in primis animi est, ne scioque verum magis, vtile, vel neglectum, in quo publice opus esse cognouit, aut priuatim, minime prætermissit. Episcopis, Cardinalibus, principibus viris, suis ipsius aduersarijs, in eo genere non defuit. quod quidem, cum non minus amanter, quàm libere faceret, non potuit ei non

feliciter, fructuoseque, si non statim, at aliquando tamen, euenire. Vir amplissimus quidam quandoque fertur, eiusmodi officium æcerbe admodum tulisse; qui diu post gratias egit, magnumque inde fructum percepisse, Carolo ipsi modestissime testatus est. At se quoque mira modestia ipse passus est, ab alijs moneri, cùm opus fuit, submisitque, vel suarum actionum rationem reddidit, vel fecit quod moneretur, neque solum erga viros atque, atque auctoritate graues ita se gefcit: sed alios quoque monere ausus sic prorsus audiuit, vt par omnino erat, si eos ille monuisset. Fuere tamen, quibus videretur, Carolus in modo publicæ, priuatæque disciplinæ tenendo, non satis alienas quandoque curasse monitiones, qua de re commemoratum est supra. Verum, si quâdo non obtemperauit, monitione nullo modo videtur contempsisse, sed ita rectius, Deoque gratius, iudicasse. enimvero omnium sequi consilia, etiam si boni, prudentesque videantur, solidæ, præstantisque virtutis non est. alijs alia proposita sunt. quidam animi infirmitate male iudicant: multi mediocritate quadam contenti, vitæ, morumque communem quendam modum minime transire student. pauci ad perfectæ virtutis præstantiam incitati feruntur. horum omnium sensus, animusque, in firma fere necesse est, vulgarique consilia pariat. At præcipuis quibusdam diuini spiritus donis, viri excellentes affecti, proprijsque, diuinitus illustrati luminibus: quorum vita perpetuo quodam choro virtutum, ita sibi constat, vt cum alia recte procedant, alia non claudicent; ij, inquam, neque communibus consiliorum terminis sese continent; neque consuetis virtutum gradibus consistunt: sed longius multo progrediuntur, atque euolant altius: quos enim quisquam est ex summis, diuinisque viris, quos colit.

colit Ecclesia Dei; cuius vita communibus præceptis contineatur; qui quidem singulari quodam diuini amoris ardore inflammati, ad maiora semper ita rapiantur; vt in cursu charitatis infinito modum sibi satis definire non possent: ad eamque demum excellentiam peruenirent; quæ ceteris eos mortalibus proposuit; vt per sanctissimo exemplo ante oculos posite; neque illud desperent, quod alij diuina ope sunt assecuti, & quò maiori studio summa sequuntur, eò magis sese remoueat ab infimis. Non id mihi arrogo, vt inter sanctos eiusmodi viros Carolum esse reponendum ego pronuncie. id viderint alij, sed quibus præcipuum illud lumen, vniq; largitur Deus; ijs eundem arbitror præcipuum quoq; largiri munus; quo, neq; alienum cõsiliu, monitionemve contemnant; & cursum ab omni errore suum, constanti quodam, & certo conscientie lumine confirmati, tueantur.

Vt eos qui adirent acceperit, alieque vitia tolerauerit.

CAP. XXI.

Mansuetudine, atque humanitate utebatur in omnes qui adirent; sed insigniter in eos, quos christianis esse moribus, religiosisque deditis operibus nouerat; libentissimeque si pauperes essent: cum alioqui granitatem personæ semper cum primarijs, principibusque viris, dignitatemque egregie, tueretur. nunc humilem aliquem christianorum elementorum magistrum summa humanitate, ac propemodum abiectioe accipiebat: paulo post cum amplissimo magistratu agens, nihil de summa sui gradus auctoritate remittebat: at enim minuta officiorum, quæ in quotidiana consuetudine versantur, momenta, pro cuiusque loco, atque ordine cognita habebat exquise; noueratque omnes honoris tribuendi, benigneque accipiendi vias: vt cum dignitatis sue locum teneret, tum nihil etiam prætermitteret in quemquam officij, vel humanitatis.

itaque tum passim prædicabatur officiosissimus, & liberalis; tum mirabatur multi tantæ sanctitatis Antistite, tamque cœlestium contemplationi deditum, quotidianis officijs, cum opus esset, sese tam intentum præstare. Morosos, ineptos, immodestos, aut etiam insolentes homines, si qui adirent, æquo animo ita ferebat; vt neque increparet, neque abire iuberet; neq; omnino quidquam faceret, vnde perturbatus videretur. quod iustum esset, tantum respõdebat; aut vero etiam modeste monebat. eundem se præbebat in omnes alios, quibuscum res illi esset, difficiles licet, iniustos, imperitos. quamlibet enim iustam offensionis, indignationisve causam, vt vno verbo dicam, eius virtus superabat. Quosdam in consultationibus, importune rectis institutis, decretisque contradicentes, & difficile acquiescentes, æquo animo semper argumentis refellebat; omnem iracundiæ, atque obiurgationis impetum comprimebat; omnes ineptias, imperitias, perversitates deuorabat: & ea patientia, demum quod volebat facilius consequebatur. huius rei frequentissima potuerunt ab ijs exempla obseruari, qui illi assistebant. Hominem in ecclesia maiore festis diebus concionantem diu sustulit, qui se præsentem, nominatimque sæpe reprehendebat. neque solù permisit, vt concionari pergeret; sed ipse quoque frequens erat eius adiutor: cumque alios audiens dormire videretur, ei se præbebat attentissimum; neque vel inter suos accusabat vmquam. demum, cum ita expedire ceterorum causa iudicaret, eum missum fieri placide curauit. Neque vero non inter domesticos etiã suos; siue operæ causa, quæ vsui ecclesiæ esset; siue ad exercendam patientiã, similem aliquem tolerauit. mitto incuriam, & indiligentiam, quotidiana domesticorum errata; quæ licet leuia